

УДК 37.016:81'373.7:802.0(4/9/11)
DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2024.92.3>

К. О. Вітчінкіна

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
викладач міжнародної освітньо-професійної програми
Університету Уельсу Трінті Сент Девід (Великобританія)
та Уханьського технологічного університету (КНР)

ТВОРЧИСТЬ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА: ЗАРУБІЖНИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Актуальність аналізу різних визначень поняття «творчості» у педагогічній науковій літературі, зокрема китайській, українській, європейській та північно-американській, полягає у важливості розуміння цього поняття під час викладання інтегрованих міжнародних освітньо-професійних програм у КНР, де освітній процес здійснюється на стику китайської, європейської та північно-американської наукової думки. Досвід організації таких програм може бути застосований для вдосконалення освіти в ЗВО України. Такий аналіз є ключовим для вивчення педагогічних аспектів творчості, що є важливим для урахування культурних особливостей викладачами та здобувачами освіти, що належать до різних культурних середовищ.

Спираючись на те, що у практиці сучасної науки склалась такі основні підходи для дослідження проблеми творчості: загально-естетичний, який досліджує основні аспекти і закономірності творчості, та профільний, який вивчає специфіку розвитку конкретних творчих процесів: наукового, художнього та інших, у статті висвітлено стан наукових досліджень з галузі педагогічних наук українських, європейських та китайських науковців, який вказує на три основні підходи: розуміння творчості як виду діяльності, визначення цього поняття через термін «креативність» та розуміння творчості як якості особистості.

У статті розкрито порівняльний аналіз підходів до визначення творчості у психолого-педагогічних наукових джерелах України, Китаю, Європи та Північної Америки.

Висвітлено точку зору на суть співвідношення понять «творчість» та «креативність». Дотримуючись думок вітчизняних та зарубіжних науковців запропоновано розрізняти поняття «творчість» та «креативність».

Схарактеризовані основні відмінності визначення «творчості» у вітчизняних та зарубіжних психолого-педагогічних наукових джерелах, які полягають в тому, що розглянуті європейські та північно-американські дослідники, на відміну від українських та китайських науковців, не розглядають термін «творчість» через поняття «діяльність», але можуть розкривати це визначення через призму креативності.

Констатовано спільні підходи до визначення творчості в українській та китайській науковій психолого-педагогічній літературі, де акцент робиться на діяльності та особистісних якостях та відмінності з європейськими та північно-американськими дослідниками, які здебільшого асоціюють поняття «творчість» з поняттям «креативність».

Ключові слова: аналіз, визначення, порівняння, діяльність, креативність.

Постановка проблеми. Визначення поняття «творчість» завдання надзвичайно складне, враховуючи багатозначність та контекстуальні відтінки цього поняття. Актуальність даної статті полягає в необхідності розгляду та порівняння різносторонніх визначень поняття «творчість» у вітчизняній та зарубіжній науковій психолого-педагогічній літературі, що дозволить виявити основні аспекти та тенденції в розумінні творчості в різноманітних культурних та педагогічних контекстах. Особлива увага до цієї теми важлива в умовах глобалізації та міжкультурного взаємодії, сприяючи розширенню розуміння сутності творчості. Таке порівняльне дослідження, у свою чергу, стає ключовим для викладання на міжнародних освітньо-професійних програмах, таких,

як, наприклад, міжнародна освітньо-професійна програма Університету Уельсу Трінті Сент Девід (Великобританія) та Уханьського технологічного університету (КНР), де викладання здійснюється на стику китайської та англійської наукової педагогічної думки. Досвід організації таких інтегрованих міжнародних освітньо-професійних програм можна використовувати для поліпшення якості підготовки фахівців в українських ЗВО. Саме тому для аналізу були обрані китайські, європейські, північно-американські та українські наукові джерела. Аналіз поняття «творчість» у наукових педагогічних джерелах різних країн також виступає важливим кроком у напрямку поглибленого міжкультурного спілкування. Розкриття відмінностей та спільних рис у розумінні творчості сприятиме

ефективному взаєморозумінню та взаємодії між представниками різних країн у сфері педагогіки. Це особливо актуально в контексті міжнародних освітньо-професійних програм у сфері мистецтва та дизайну, де студенти навчаються в різних культурних середовищах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У практиці сучасної науки склались такі основні підходи для дослідження проблеми творчості: загально-естетичний, який досліджує основні аспекти і закономірності творчості, та профільний, який вивчає специфіку розвитку конкретних творчих процесів: наукового, художнього та ін.

Сутність поняття «творчість» визначається науковцями дещо по-різному. Так, найбільш поширеними є такі підходи, згідно з якими:

1) творчість розкривається через поняття «діяльність» (Ван Шуан, В. Даниленко, Йє Гу, В. Моляко, О. Музика, Т. Плаксієв, Сунь Цзе, Хе Юе, В. Шинкарук);

2) творчість розуміється через поняття «креативність» (Дж. Баревічуте, Ван Сін Джуан, Дж. Гілфорд, Ч. Зоу, С. Кобрін, А. Крастева, С. Лінн, Ліу Сяо Хон, Лі Цуей Пін, Ч. МакДоналд, Ф. Слейт, Е. Торенс, В. Фрицюк, Хе Ліан Пін, К. Шефферс, Ши Дзієн Нон);

3) поняття «творчість» виявляється через якості особистості або психічні процеси (М. Борн, Ван Манюнь, Ву Пейчян, К. Данкел, Д. Лінден, Н. Роджерс, В. Роменець, Х. Сітунгір, Р. Суросо, В. Сухомлінський, К. Шефферс, Ши Дзієн Нон, Лу Пейцзянь, Ван Шуанлун, Чжоу Ренсю, Чжоу Сулан Сан).

Мета статті: провести порівняльне дослідження уявлень про творчість у психолого-педагогічній літературі різних країн (України, КНР, Європи та Північної Америки).

Виклад основного матеріалу. Термін «творчість» у науковому визначенні отримує різні інтерпретації. Звернемося до аналізу різноманітності тлумачень та підходів до розуміння поняття «творчість» у контексті визначень українських, китайських, європейських та північно-американських дослідників, виходячи зі зазначених вище підходів.

Так, щодо українських дослідників, наприклад, В. Даниленко визначає творчість як процес людської діяльності, характеризуючи цю діяльність спрямованістю на створення якісно нових матеріальних та духовних цінностей [1]. В. Шинкарук розуміє творчість, як продуктивну діяльність, що характеризується створенням нових результатів [2]. В. Моляко також зауважує, що творчість являє собою вид діяльності, який сприяє винайденню або відкриттю чого-небудь, раніше невідомого суб'єкту [3]. Т. Плаксієв, розглядаючи творчість як філософську категорію, що має складну внутрішню понятійну структуру, зазначає, що творчість, у загальнотеоретичному плані, інтерпре-

тується як діяльність, що породжує щось якісно нове, яке ніколи раніше не існувало [4]. О. Музика зауважує, що творчість це складна діяльність [5]. Китайські дослідники, такі, як Йє Гу [6], Хе Юе та Ван Шуан [7] також наголошують на творчості, як діяльності. Сунь Цзе стверджує, що творчість – це джерело всіх видів продуктивної діяльності [8].

Такі дослідники, як Дж. Баревічуте, Ван Сін Джуан, Дж. Гілфорд, Ч. Зоу, С. Кобрін, А. Крастева, С. Лінн, Ліу Сяо Хон, Лі Цуей Пін, Ч. МакДоналд, Ф. Слейт, Е. Торенс, В. Фрицюк, Хе Ліан Пін, К. Шефферс, Ши Дзієн Нон розкривають поняття «творчість» через поняття «креативність».

Поява терміна «креативність» пов'язується з іменем американського психолога Дж. Гілфорда, який ввів це поняття у 60-ті роки ХХ ст., коли назріла потреба у виділенні специфічної здатності до творчості [9]. Досліджуючи особливості розумових процесів, Дж. Гілфорд у своїй моделі «структури інтелекту» виділив два типи мислення: конвергентне продуктивне та дивергентне продуктивне. Він ототожнював здатність до конвергентного мислення із загальним інтелектом, а здатність до дивергентного вважав основою креативності як загальної здатності до творчості [9]. Концепцію Дж. Гілфорда розвиває далі його послідовник Е. Торренс. Креативність він розглядає як процес, породжений сильною потребою людини зняти напруження, що виникає в ситуації дискомфорту, спричиненого невизначеністю або незавершеністю діяльності [10]. Схожої думки дотримується В. Фрицюк, розглядаючи креативність як особистісно значущу нову якість на основі рефлексії і суб'єктивної самооцінки [11]. Погоджуючись з цим Дж. Баревічуте стверджує, що креативність та самореалізація є органічно пов'язаними, а також що креативність прокладає шлях до творчості [12].

Китайськими науковцями, такими, як Ван Сін Джуан [13], Вэй Лейтінг [14], Ліу Сяо Хон, Лі Цуей Пін [13], Лу Пэйцзянь [15], Хе Ліан Пін [13], Чен Ду, Хуан Мей [16] креативність розуміється, як здатність генерувати нові та корисні ідеї. Але Ван Ї Ін стверджує, що креативність – це вільна духовна діяльність. Тобто на його думку це не є якість особистості [17]. Вэй Лейтінг [14], Лу Пэйцзянь [15], Ши Дзієн Нон [18], Чен Ду, Хуан Мей [16] вказують що креативність – це психічна якість, необхідна для успішного завершення творчої діяльності. Прихильний до цієї думки Сюй Пін, визначає креативність, як здатність створювати нові ідеї, речі, відкриття, що мають соціальну цінність, за його розумінням це психологічна якість, яка пов'язана з емоціями, волею, особистістю творця та з соціальним оточенням [19]. Схожої думки також дотримуються й європейські науковці Ч. Зоу, С. Кобрін, С. Лінн, Ч. МакДоналд,

Ф. Слейт, К. Шефферс, розглядаючи креативність, як психічну якість [20].

Співставляючи поняття «творчість» та «креативність», можна визначити цей термін як «творчісність», тобто як сукупність творчих сил та можливостей індивіда, яка характеризується певним рівнем та характером розвитку потреб та мотиваційних якостей особистості, її пізнавальних процесів, мислення, хисту, емоційно-вольового забезпечення, діяльних знань, умінь та навичок. Креативність як багатостороннє явище інтегрованого характеру не тільки визначає об'єктивні перспективи творчого розвитку, а і забезпечує функціонування актуальної зони творчої діяльності людини. Оскільки творчість може виявлятися в різних видах діяльності, в різноманітному ступені і ця відмінність обумовлена як відмінністю засобів реалізації, так і джерелами походження, рівнем усвідомлення і її тривалості, тоді креативність є чинником, який надає будь-якій діяльності той стиль виконання, що може бути названий творчим, на що, наприклад вказує О. Медведєва [21]. А. Крастева у своїх дослідженнях пропонує розрізняти поняття креативність та творчість [22].

Підсумовуючи наведене вище, можливо сформулювати окрему точку зору на суть співвідношення понять «творчість» та «креативність». Так, можна зазначити, що креативність – це динамічна особистісна характеристика, яка визначає здатність до творчості і є умовою самореалізації особистості, а саме тому й ототожнення понять «творчість» та «креативність», не є доцільним.

Такі дослідники, як М. Борн, Ван Манюн, Ван Шуанлун, Ву Пейчіан, К. Данкел, Д. Лінден, Лу Пейцзян, Н. Роджерс, В.А. Роменець, Х. Сітунгір, Р. Суросо, В.О. Сухомлинський, К. Шеффер, Ши Дзієн Нон, Чжоу Ренсю та Чжоу Сулан Сан розкривають поняття «творчість» через якості особистості або психічні процеси.

В. Сухомлинський зауважив, що творчість – це не є сума знань, вона являє собою особливу спрямованість інтелекту, особливий взаємозв'язок між інтелектуальним життям особистості і проявом її сил в активній діяльності [23]. Схожої думки дотримуються Х. Сітунгір, Р. Суросо, також визначаючи творчість як частину системи людського інтелекту, що лежить в основі інновацій, відкриттів і багатьох нововведень, привнесених в збагачення людської цивілізації [24]. В. Роменець вважає, що творчість людини – є проявом духовних можливостей особистості та виявом безмежних людських якостей [25]. На творчості, як здатності до інновацій наголошують М. Борн, Ван Манюн, Ву Пейчіан, К. Данкел, Д. Лінден, зауважуючи, що творчість є фундаментальним фактором інновацій та отримання нових знань, й залежить від особистості [26].

Щодо дослідників КНР, то можна зазначити, що вони також, визначають творчість через якості особистості та психічні процеси. Так, наприклад, Ши Дзієн Нон [18] та Лу Пейцзян [15] розуміють творчість, як здатність генерувати нові ідеї, відкривати та створювати нові речі, об'єкти, вона є психологічною якістю, яка є необхідною для успішного виконання творчої діяльності, творчих завдань. Ван Шуанлун підсумовує, що у останні роки у науковій літературі акцент зміщується на розглядання творчості як комплексного виявлення особистості [27]. Чжоу Ренсю та Чжоу Сулан Сан визначають творчість, як здатність людини здійснювати творчі активності [28].

Загалом дефініцію поняття «творчість» у науковій психолого-педагогічній літературі можна узагальнити до трьох основних аспектів: діяльність, креативність та якість особистості.

Узагальнення вище здійсненого аналізу представлено в таблиці 1.

Таким чином, спираючись на думку багатьох китайських, європейських та північно-американ-

Таблиця 1

Розкриття поняття «творчість» в українських та зарубіжних наукових джерелах

Розкриття дефініції «творчість» через	Українські дослідники	Китайські дослідники	Європейські та Північно-Американські дослідники
діяльність	В. Даниленко, В. Моляко, В. Шинкарук, Т. Плаксий, О. Музика	Ван Шуан, Йє Гу, Сунь Цзе, Хе Юе,	–
креативність	В. Фрицюк, О. Медведєва	Ван Їн, Ван Сін Джуан, Ліу Сяо Хон, Лі Цуей Пін, Хе Ліан Пін, Ши Дзієн Нон	Дж. Баревічуте, Дж. Гілфорд, Ч. Зоу, С. Кобрін, А. Крастева, С. Лінн, Ч. МакДоналд, Ф. Слейт, Е. Торенс, К. Шефферс,
якість особистості	В. Роменець, В. Сухомлинський	Ву Пейчіан, Ван Манюн, Ши Дзієн Нон, Лу Пейцзян, Ван Шуанлун, Чжоу Ренсю, Чжоу Сулан Сан	К. Данкел, Д. Лінден, Р. Суросо, Х. Сітунгір, М. Борн,

ських дослідників, можна зазначити, що творчість передбачає здатність генерувати нові ідеї, розробляти унікальні концепції та створювати оригінальні рішення. Тобто творчість, можна визначити як здатність до створення нових ідей, концепцій, творчих вирішень або вираження оригінальності в різних сферах.

Висновки і пропозиції. Дане дослідження, хоч і не охоплює всі можливі визначення поняття «творчість» у науковій літературі, але спрямоване на виявлення загальних тенденцій вітчизняної та зарубіжної наукової думки. Зроблено висновок, що існують спільні підходи до визначення творчості в українській, європейській, північно-американській та китайській науковій психолого-педагогічній літературі. Утім, варто відзначити деяку відмінність, що має місце серед європейських та північно-американських дослідників, які не розглядають термін «творчість» через поняття «діяльність», але можуть розкривають це визначення через призму креативності. Розуміння творчості через діяльність, креативність та через якості особистості характерно, як для українських, так й для китайських дослідників. Отримані висновки вказують на спільні підходи до визначення поняття творчості в українській та китайській науковій літературі, де акцент робиться на діяльності та особистісних якостях. Проте, європейські та північно-американські дослідники переважно асоціюють творчість із «креативністю», через що й виникає певна відмінність. При цьому розглянуті вітчизняні та зарубіжні дослідники пропонують розрізняти поняття «творчість» та «креативність». У подальших дослідженнях варто спиратись на те, що творчість являє собою якість особистості, здатність генерувати нові ідеї, розробляти унікальні концепції та створювати оригінальні рішення. Даний аналіз висвітив загальні тенденції для визначення поняття творчості в наукових джерелах різних країн, що, у свою чергу, є ключовим для викладання на міжнародних освітньо-професійних програмах у КНР, позитивний досвід яких може бути застосований у ЗВО України. Подальшого дослідження потребує аналіз понять «активність» та «творча» активність у європейських, північно-американських, українських та китайських наукових джерелах.

Список використаної літератури:

1. Даниленко В.Я. Основи дизайну: підр. Харків : ХДАДМ, 2003.
2. Філософський енциклопедичний словник / ред.: В.І. Шинкарук, НАН України, Ін-т філософії ім.Г.С. Сковороди. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
3. Моляко В.О. Психологічна теорія творчості. *Обдарована дитина*. НАПН України за участю МОН України. № 6, 2004. С. 2–9.
4. Плаксі Т.М. Художньо-творчий саморозвиток студентів як засіб формування особистості майбутнього фахівця (на прикладі творчих колективів кременчуцького національного університету імені м. остроградського). *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. Випуск 2/2018 (109). Частина 2 Кременчук : 2018. С. 95–101. URL: <https://doi.org/10.30929/1995-0519.2018.2>
5. Музыка О.Л. Суб'єктно-ціннісний аналіз розвитку творчої особистості с.42-48 Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. Житомир : Рута, 2006. 320 с.
6. 晔顾 (Йе Гу) 主题背景下的创意艺术活动 (Творча діяльність в області мистецтва в контексті теми) *教育科学发展 (Розвиток науки в галузі освіти)* 2(11) 期45-46 (С. 45–46). DOI: 10.36012/sde.v2i11.2322
7. 何跃, 王爽(Хе Юе, Ван Шуан) 论学习者与创造者的逻辑及其现实意蕴———基于思维活动的三阶段模式 (Про логіку учнів і творців і їх реалістичному значенні – триетапна модель, заснована на розумовій діяльності) *煤炭高等教育 (Вища освіта в галузі вугілля)* 第5 (№ 5), 2018. 期75–79 (С. 75–79) blob:<https://www.ncpssd.org/554383f6-e27c-42d2-aff0-5ef0dbfe4390>
8. 孙杰 (Сунь Цзе) 如何在美术教学中培养小学生的创造力 (Як розвивати творчі здібності учнів початкової школи при навчанні мистецтву) *甘肃教育 (Освіта в Ганьсу)*. 第19 (№ 19), 2020. 期98–99 (С. 98-99) blob:<https://www.ncpssd.org/9653337e-bdca-4f2a-8fb9-1d43cf9db0f6>
9. Guilford J.P. *The nature of human intelligence*. New York : McGraw-Hill, 1967. 538 p.
10. Torrance E.P. *Rewarding creative behaviour: experiments in classroom creativity*. N.J. : Prentice Hall Englewood Cliffs, 1965. 353 p.
11. Фрицюк В. До питання про дефініції креативності. *Шлях освіти. Науково-методичний журнал/ Міністерство освіти і науки України; Академія педагогічних наук України; Асоціація працівників гімназій і ліцеїв України*. № 4, 2003-Київ : Педагогічна преса. С. 12-14
12. Bareviciute J. The aspects of creativity and creativeness in contemporary humanities and social sciences. *Filosofija Sociologija*. 25, 2014. P. 19–28. https://www.researchgate.net/publication/290191798_The_aspects_of_creativity_and_creativeness_in_contemporary_humanities_and_social_sciences
13. Li Cui-Ping, Liu Xiao-Hong, Wang Xin-Juan, He Lian-Ping. Trait creativity, personality, and physical activity: a structural equation model. *Annals of Palliative Medicine*. 12 (1), 2023. P. 141–149. <https://dx.doi.org/10.21037/apm-22-1310>
14. 魏雷婷 (Вей Лейтінг) 创造力在数学教学中的培养 (Розвиток креативності у викладанні

- математики) 学周刊: 上旬 (Академічний тижневик: ранній). 第1 (№ 1), 2010. 期69 (С. 69) blob:<https://www.ncpssd.org/c0cc7012-b24b-4c9f-a244-90f74b1e0325>
15. 陆培江 (Лу Пейцзян) 例谈导读课中学生创造能力的培养 (Розвиток творчих здібностей середньошколярів під час вступного курсу: роздуми та приклади) 语文知识 (Знання китайської мови). 第21, 2017. 期80–81 (С. 80–81) blob: <https://www.ncpssd.org/0b22717e-7a90-4606-b166-ad17425557e3>
  16. 程度 (Чен Ду), 黄梅 (Хуан Мей). 浅谈小班故事教学中幼儿创造力的培养 (Коротка дискусія про розвиток дитячої творчості в процесі викладання історії в невеликих класах) 幼儿教育研究 (Дослідження в галузі освіти в ранньому дитинстві) 第6 (№ 6), 2015. 期33–35 (С. 33–35) blob: <https://www.ncpssd.org/a926edf2-751b-45c4-82ad-9e299054850e>
  17. 王懿颖 (Ван Ї Ын). 艺术教育 with 儿童创造力的发展 (Художня освіта та розвиток дитячої творчості). 教育研究 (Освітні дослідження). 第8 (№ 8), 2005. 期72–77 (С. 72–77) blob:<https://www.ncpssd.org/5d7e856b-aa0c-4838-9996-586209632792>
  18. 施建农 (Ши Дзієн Нон) 品读 (Читання) 江苏教育 (Освіта в Цзянсу). 第40, 2019. 期2 (С. 2) blob:<https://www.ncpssd.org/3345737b-cd1e-420c-a2ad-4be3132fbc44>
  19. 许萍 (Сюй Пін). 学习心理讲座 (十) 创造力的培养 (上) (Лекція з психології навчання (10) Розвиток креативності (частина 1)). 教育学报 (Журнал освіти). 第11 (№ 11). 1996. 期34–37 (С. 34–37) blob:<https://www.ncpssd.org/7074589b-8456-44ce-9e9f-a9a8cbd24a2e>
  20. Zou C., Kobryn S., McDonald C., Sleight F., Schöffers C., Lynn S. Assessing Creativity: Transliminality, Personality, Affect, and Psychopathology. *Conference: 2023 APS Annual Convention*. May 2023. DOI: 10.13140/RG.2.2.30519.50085
  21. Медведєва О.Р. Теоретичні основи формування творчості студента. *Педагогіка та психологія: Збірник наукових праць*. / ред.: акад. І.Ф. Прокопенко, чл.-кор. В.І. Лозова. Харків : ХДПІ. Вип.16, 1998. 204 с.
  22. Krasteva A. (2018). The relationship creativity – creativeness as a complex object of research studies. *Knowledge International Journal*. 28(3), 2018. С. 945–949. https://www.researchgate.net/publication/335226149_THE_RELATIONSHIP_CREATIVITY_-_CREATIVENESS_AS_A_COMPLEX_OBJECT_OF_RESEARCH_STUDIES
  23. Сухомлинський В.О. Методика виховання колективу: (на досвіді роботи Павлівської школи Кіровоград. обл.). Київ :Рад. школа, 1971. 208 с.
  24. Situngkir H., Suroso R. Guts in the edge of wealth: An inquiry to human creativeness. *EconWP*. 2004. https://www.researchgate.net/publication/23742037_GUTS_IN_THE_EDGE_OF_WEALTH_An_inquiry_to_human_creativeness
  25. Роменець В.А. Психологія творчості : навчальний посібник. 3-є вид. Київ : Либідь, 2004. 288 с.
  26. Wu Peiqian, Linden D., Liu Saifang, Dunkel C., Wang Mengyun, Born M. Creative Personality or General Personality? Searching for the Best Predictor of Creativity in the Big Five Context. 2022. <https://dx.doi.org/10.31219/osf.io/re6u8>
  27. 王双龙 (Ван Шуанлун) 教师的教学风格对学生创造力的影响研究 (Дослідження впливу стилю викладання вчителів на креативність учнів) 中小学教师培训 (Підготовка вчителів початкової та середньої школи) 第9 (№ 9), 2017. 期22–26 (С. 22–26) blob:<https://www.ncpssd.org/9bb8812b-fa39-4bcd-a507-accb727331a8>
  28. 周仁旭 (Чжоу Ренсю), 周素兰 (Чжоу Сулан Сан) 三点技巧培养学生创造力 (Навички з трьох пунктів для розвитку креативності учнів). 中学教学参考 (Посібник з викладання середньої школи). 第5 (№ 5), 2017. 期123 (С. 123) blob: <https://www.ncpssd.org/1a877d06-4fdf-4ec5-9a2f-2822d1d972e1>

Vitchynkina K. Creativeness as a psychological and pedagogical issue: foreign and Ukrainian experience

The relevance of analyzing different definitions of "creativity" in pedagogical literature, particularly in Chinese, Ukrainian, European, and North American contexts, lies in the importance of understanding this concept during the teaching of integrated international educational-professional programs in the PRC, where the educational process is at the intersection of Chinese, European, and North American scientific thought. Experience in organizing such programs can be applied to improve education in Ukrainian higher education institutions. Such analysis is crucial for studying the pedagogical aspects of creativity, which are important for considering the cultural specificities of educators and learners from different cultural backgrounds.

Drawing on the predominant approaches in contemporary science for researching the problem of creativeness: the general-aesthetic, which explores the fundamental aspects and regularities of creativeness, and the specialized, which studies the specifics of the development of specific creative processes – the article highlights the state of scientific research in the field of pedagogical sciences by Ukrainian, European, and Chinese scholars, indicating three main approaches: understanding creativeness as a type of activity, defining this concept through the term "creativity," and understanding creativeness as a personal quality.

The article provides a comparative analysis of approaches to defining creativeness in psycho-pedagogical scientific sources from Ukraine, China, Europe, and North America. It elucidates the viewpoint on the essence of the relationship between the concepts of "creativeness" and "creativity." Following the opinions of domestic and foreign scholars, it is proposed to distinguish between the concepts of "creativeness" and "creativity."

The main differences in defining "creativeness" in domestic and foreign psycho-pedagogical scientific sources are characterized, which lie in the fact that the European and North American researchers considered do not view the term "creativity" through the concept of "activity," unlike Ukrainian and Chinese scholars, but can reveal this definition through the lens of creativity.

Common approaches to defining creativeness are noted in Ukrainian and Chinese psycho-pedagogical literature, where the emphasis is placed on activity and personal qualities, and differences from European and North American researchers, who predominantly associate the concept of "creativeness" with the concept of "creativity."

Key words: *analysis, definition, comparison, activity, creativity.*